

громадських слухань могла б бути активна участь громадськості, наукової спільноти, неурядових організацій та представників влади в діалозі з метою всебічного вивчення проблем та пошуку ефективних рішень. Однак, громадські слухання залишаються важливим інструментом формування стратегії охорони довкілля, у тому числі в умовах воєнного стану, сприяють пошуку колективних рішень для збереження екологічної сталості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барна І. М. Громадськість на сторожі екологічної безпеки у процедурі оцінки впливу на довкілля. Подільські читання. Охорона довкілля, збереження біотичного та ландшафтного різноманіття, природнича освіта: проблеми, перспективи, рішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції присвячена 25-річчю кафедри екології та біологічної освіти Хмельницького національного університету (11-13 жовт. 2021 р., Хмельницький). Хмельницький : ХНУ, 2021. С. 223-225.
2. Барна І. Оцінка впливу на довкілля: аналіз викликів воєнного стану. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Географія. Тернопіль : Тайп, 2023. Вип. 1. (54). С. 233-240.
3. Громадські слухання щодо оцінки впливу на довкілля планованої діяльності суб'єктів господарювання. 2024. URL: <https://poda.gov.ua/news/167103> (дата звернення 12.04.2024р.).
4. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/yak-provodyatsya-gromadski-sluhannya-shhodo-otsinky-vplyvu-na-dovkillya-pid-chas-voennogo-stanu-mindovkillya-nadaye-roz-yasnennya/> (дата звернення 12.04.2024р.).
5. Постанова КМ. «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 989 і від 13 грудня 2017 р. № 1026» від 08.09.2023 N 967. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MN027276?hide=true> (дата звернення 12.04.2024р.).

Ольга ТАЛПАШ

Науковий керівник – доц. Ірина БАРНА

ГРОМАДСЬКІ СЛУХАННЯ У ПРОЦЕСІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ НА ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Згідно статті 50 Конституції України «Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди», а також «Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля,...» [6]. Головний Закон України надає гарантії на безпечне екологічне середовище для життя населення, а також безперешкодний доступ громадян до інформації, що пов'язана зі станом довкілля. На дотримання у тому числі його вимог 18 грудня 2017 року вступив у дію Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» [5]. Останній передбачає здійснення процедури оцінки впливу на довкілля планованої діяльності задля виявлення потенційно екологічно небезпечних видів діяльності та об'єктів, а також інформування громадян про оцінку впливу на довкілля з боку об'єктів, які потенційно можуть мати небезпечні наслідки для довкілля та здоров'я населення.

Метою цієї статті є аналіз проведених громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля (ОВД) та виділення головних відмінностей між проведенням слухань у мирний час та на період дії воєнного стану. Для реалізації мети нами було переглянуто відеозаписи громадських слухань за різними реєстраційними справами, які були оприлюднені згідно вимог ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» у Youtube.

Провідна роль у здійсненні оцінки впливу на довкілля належить не лише суб'єкту господарювання, який зацікавлений у провадженні планованої діяльності, а й громадськості, яка має можливість активно долучитися до цього процесу. Питання форм участі громадськості окреслено у законі і проаналізовано на прикладі справ з Єдиного реєстру ОВД [1, 2].

Під час проведення процедури ОВД важливим етапом є процес громадського обговорення матеріалів з ОВД щодо планованої діяльності, який триває від 25 до 35 робочих днів. У цей період громадськість, її представники мають право згідно ЗУ «Про ОВД» брати участь у громадських слуханнях [2]. Проте, через широкомасштабне вторгнення країни-агресора та введення воєнного стану на території України проведення громадських слухань у процесі громадського обговорення дещо змінилося, зокрема їхній формат. З початку введення і дію ЗУ «Про ОВД» громадські слухання проводилися у режимі офлайн-зустрічей. З початком поширення коронавірусної інфекції на території нашої країни громадські слухання не відбувались, однак громадськість могла брати участь через спрямування зауважень і пропозицій у письмовій формі [1].

Від 29 липня 2023 року згідно змін до статті 17 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» на період воєнного стану «громадські слухання ... проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення» [5]. Дотримуючись статті даного закону, громадські слухання щодо провадження планованої діяльності відбуваються онлайн. Організатором слухань виступає представник відділу оцінки впливу на довкілля департаменту екологічної оцінки Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України чи представник управління екології та природних ресурсів відповідної обласної військової адміністрації.

Головуючий на початку відеоконференції здійснює перевірку якості інтернет-зв'язку, а також ідентифікує учасників конференції на предмет присутності суб'єкта господарювання та представників громадськості. Організатор надає інформацію про суб'єкта господарювання та діяльність, яку він планує провадити. Також повідомляється про ведення відеофіксації громадських слухань, яка буде оприлюднена у Єдиному реєстрі з ОВД. На відміну від проведення громадських слухань у мирний час, на період воєнного стану озвучуються дії учасників конференції у разі оголошення повітряної тривоги. Організатор повідомляє, що під час такого сигналу трансляція не припиняється, проте учасники за бажанням можуть перейти до укриття та продовжити брати участь у громадських слуханнях перебуваючи у безпечному місці. Подальший хід громадських слухань практично не відрізняється від того, що діяв до введення воєнного стану. Тобто оголошується регламент для доповідачів, замовник доповідає про плановану діяльність, її вплив на довкілля та здоров'я населення, а потім відповідає на отримані під час слухань зауваження, запитання та пропозиції від представників громадськості у форматі «запитання-відповідь». Наприкінці організатор підводить підсумок слухань, а також дотримуючись принципу гласності, повідомляє про те, що протокол громадських слухань, а також відеозапис будуть оприлюднені в Єдиному реєстрі з ОВД [3,4].

Отже, здійснивши аналіз проведення громадських слухань у контексті громадського обговорення оцінки впливу на довкілля можна зробити висновок, що хід проведення громадських слухань як у мирний час, так і на час дії воєнного стану відповідає за змістом вимогам ЗУ «Про ОВД». Громадські слухання з боку їх організатора включають інформацію про вид планованої діяльності, регламент, повідомлення про відеозапис слухань, виступ представника суб'єкта господарювання, ведення протоколу, оприлюднення протоку та відеозапису після завершення громадських слухань. Проте на час воєнного стану важливо турбуватися про власну безпеку і саме тому такі зустрічі проводяться у форматі відеоконференції, а також всі учасники повідомляються про дії у разі повітряної тривоги. Можна відзначити і те, що запитання, які ставлять представники громадськості останнім часом часто стосуються безпечності об'єкта у разі військової атаки. Варто зазначити, що проведення громадських слухань в процесі громадського обговорення матеріалів з ОВД планованої діяльності у період дії правового режиму воєнного стану чи до того є ознаками дотримання законодавства і реалізації принципу гласності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барна І. М. Громадськість на сторожі екологічної безпеки у процедурі оцінки впливу на довкілля. Подільські читання. Охорона довкілля, збереження біотичного та ландшафтного різноманіття, природнича освіта: проблеми, перспективи, рішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції присвячена 25-річчю кафедри екології та біологічної освіти Хмельницького національного університету (11-13 жовт. 2021 р., Хмельницький). Хмельницький : ХНУ, 2021. С. 223-225.
2. Барна І. М. ОВД як механізм забезпечення екологічної безпеки. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Географія. Тернопіль, 2019. № 1. С. 217–225.
3. Громадські слухання в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля щодо планованої діяльності ТОВ «БІНФІЛД ЛОГІСТИК» від 15.03.2024. Відеозапис. URL: https://www.youtube.com/watch?v=z_4oL952sm4;
4. Громадські слухання ДП "Костопільське лісове господарство", м. Костопіль, 22 березня 2018. Відеозапис. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=v7R2Fr6Eows>;
5. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text> (дата звернення 23.03.2024р.).
6. Конституція України: Закон від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 22.03.2024р.).